

Przestrzeń dla księgowych

**PRZESTRZEŃ
DLA KSIĘGOWYCH**

Miesięcznik
Aktualności podatkowe

Tygodniówka podatkowa | Miesięczny terminarz | Wydarzenia miesiąca

Najważniejsze aktualności księgowe z ostatniego tygodnia:

22.05.2023-28.05.2023

Tygodnik nr 22/2023

W tym numerze:

1. Sprawdź czy pamiętałaś/eś o wszystkich ważnych terminach - **str. 3**

2. Podatek dochodowy od osób fizycznych:

Nieodpłatna umowa zlecenie - rozliczenie podatkowe - **str. 5**

3. Podatek dochodowy od osób prawnych:

Ujęcie nieściągalnej wierzytelność w kosztach - czy wystarczy protokół sporządzony przez podatnika? - **str. 7**

4. Szkoła VAT - lekcja 36:

Prawo do odliczenia podatku VAT - **str. 11**

5. Inne zagadnienia:

Zmiana nazwy firmy w związku z rozszerzeniem działalności - **str. 21**

Ustawa Slim VAT 3 podpisana przez Prezydenta - **str. 22**

6. Tygodniówka PLUS:

Ujęcie w kosztach zakupu mebli biurowych - **str. 23**

7. Temat Tygodnia:

Kompensata należności i zobowiązań wobec tego samego kontrahenta - wybrane zagadnienia podatkowe - **str. 25**

8. Sprawdź czy te nadchodzące terminy cię dotyczą - **str. 34**

**SPRAWDŹ CZY PAMIĘTAŁAŚ/EŚ O WSZYSTKICH
WAŻNYCH TERMINACH**

22.05.2023

- wpłata składek ZUS za kwiecień 2023 r. - pozostali płatnicy składek (z wyłączeniem jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych oraz osób prawnych),
- wpłata składki na ubezpieczenie zdrowotne wynikającej z rocznego rozliczenia za 2022 r.,
- wpłata za kwiecień 2023 r. miesięcznej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i od osób prawnych,
- wpłata za kwiecień 2023 r. pobranych zaliczek od przychodów ze stosunku pracy,
- wpłata za kwiecień 2023 r. przez płatników, o których mowa w art. 41 ustawy o pdof, pobranych zaliczek na podatek dochodowy lub zryczałtowanego podatku dochodowego,
- wpłata za kwiecień 2023 r. ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych,
- wpłata przez spółkę dominującą reprezentującą podatkową grupę kapitałową zaliczki na podatek pobranej za kwiecień 2023 r.,
- wpłata należnego zryczałtowanego podatku przez: podatnika wymienionego w art. 17 ust. 1 ustawy o pdop, jeżeli kwietniu 2023 r. dochód z dywidendy oraz innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych wydatkował niezgodnie z przeznaczeniem określonym w oświadczeniu CIT-5; spółkę, która w kwietniu 2023 r. utraciła prawo do zwolnienia, o którym mowa w art. 22 ust. 4 ustawy o pdop
- wpłata za kwiecień 2023 r. zaliczki na podatek przez spółkę nieruchomościową/przedstawiciela podatkowego spółki nieruchomościowej od dochodu, o którym mowa w art. 41 ust. 4f lub ust. 4g ustawy o pdof i w art. 26aa ust. 1 lub ust. 2 ustawy o pdop oraz przesłanie podatnikowi informacji o wpłaconej zaliczce odpowiednio PIT-ISN i CIT-ISN,

- wpłata za kwiecień 2023 r. podatku od przychodów z budynków, o którym mowa w art. 30g ustawy o pdof i art. 24b ustawy o pdop,
- wpłata ryczału od dochodu z tytułu: ukrytych zysków i wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą - jeżeli w kwietniu 2023 r. dokonano wypłaty, wydatku lub wykonano świadczenie; zmiany wartości składników majątku - jeżeli do przejęcia, przekształcenia lub wniesienia wkładu niepieniężnego doszło w kwietniu 2023 r.,
- wpłata na PFRON za kwiecień 2023 r.

25.05.2023

- wpłata podatku VAT za kwiecień 2023 r.,
- złożenie deklaracji VAT-8, VAT-9, VAT-12 za kwiecień 2023 r.,
- przesłanie pliku JPK_V7M za kwiecień 2023 r.,
- przesłanie pliku JPK_V7K za kwiecień 2023 r. (część ewidencyjna),
- wpłata podatku akcyzowego za kwiecień 2023 r. oraz złożenie deklaracji dla podatku akcyzowego,
- przesłanie informacji podsumowującej o dokonanych wewnątrzwspólnotowych transakcjach VAT-UE za kwiecień 2023 r.,
- złożenie deklaracji VAT-13 przez przedstawiciela podatkowego za kwiecień 2023 r.,
- przekazanie do PFRON dokumentów dotyczących dofinansowania do wynagrodzeń niepełnosprawnych pracowników za kwiecień 2023 r.,
- rozliczenie podatku cukrowego należnego za kwiecień 2023 r.,
- rozliczenie podatku od sprzedaży detalicznej PSD-1 za kwiecień 2023 r.

PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB FIZYCZNYCH

Nieodpłatna umowa zlecenie - rozliczenie podatkowe

Generalnie przepisy umożliwiają zawarcie umowy zlecenia bez wynagrodzenia.

Wymaga to jednak **uzasadnienia**, tzn. umowa może mieć charakter nieodpłatny m.in. gdy:

- uzasadnia to charakter więzi łączącej zleceniobiorcę i zleceniodawcę, tj. pokrewieństwo czy też przyjaźń, w połączeniu z nieznacznym nakładem pracy potrzebnym do wykonania zlecenia,
- wynika to ze stałej praktyki między stronami umowy.

Dodatkowo, fakt, że umowa ma charakter nieodpłatny musi jasno wynikać z samej umowy.

Warto przywołać tutaj wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 17 października 2019 r., sygn. akt I ACa 207/19, w którym to organ wskazał, że jeżeli ani z umowy ani z okoliczności nie wynika, że przyjmujący zlecenie zobowiązał się wykonać je bez wynagrodzenia, za wykonanie zlecenia należy się wynagrodzenie. Sąd podkreślił przy tym, że **odpłatność umowy zlecenia jest zasadą, od której wyjątki są ściśle reglamentowane i zawężająco opisywane w orzecznictwie i doktrynie**. Według sądu do takich wyjątków można zaliczyć chociażby grzecznościowy przewóz osób lub jakąkolwiek usługę motywowaną względami altruistycznymi, przy czym motywacja taka winna wynikać wprost z deklaracji bądź zachowania zleceniobiorcy.

Świadczenie wykonane w ramach nieodpłatnej umowy zlecenia nie powoduje skutków podatkowych po stronie zleceniobiorcy, ponieważ nie uzyskuje on żadnego przysporzenia majątkowego.

Przychód podatkowy może jednak powstać po stronie zleceniodawcy. Zgodnie bowiem z art. 14 ust. 2 pkt 8 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, przychód z działalności gospodarczej stanowi wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń, obliczonych zgodnie z art. 11 ust. 2-2b, z zastrzeżeniem ust. 2g i art. 21 ust. 1 pkt 125 i 125a.

Przechodząc zatem do art. 21 ww. ustawy, ustawodawca wskazał w nim zwolnienia z podatku dochodowego. I tak na podstawie punktu 125 **ze zwolnienia z podatku dochodowego korzystać mogą generalnie wartość świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń, otrzymanych od osób zaliczonych do I i II grupy podatkowej w rozumieniu przepisów o podatku od spadków i darowizn.**

Powyższy przepis zwalnia więc z podatku dochodowego świadczenia wykonane w ramach nieodpłatnej umowy zlecenia otrzymane od osób zaliczonych do I i II grupy podatkowej czyli od: małżonka, zstępnych, wstępnych, pasierba, zięcia, synową, rodzeństwo, ojczyma, macochę i teściów, zstępnych rodzeństwa, rodzeństwo rodziców, zstępnych i małżonków pasierbów, małżonków rodzeństwa i rodzeństwo małżonków, małżonków rodzeństwa małżonków, małżonków innych zstępnych.

PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB PRAWNYCH

Ujęcie nieściągalnej wierzytelności w kosztach - czy wystarczy protokół sporządzony przez podatnika?

Zdarza się, że przedsiębiorcy trafiają w swojej działalności na nierzetelnych kontrahentów, w związku z czym nie otrzymują oni zapłaty za sprzedane towary lub wykonane usługi. W niektórych przypadkach nieściągalne wierzytelności można uwzględnić w kosztach uzyskania przychodów.

O możliwości zaliczenia danego wydatku do kosztów uzyskania przychodów każdorazowo decyduje spełnienie ogólnej definicji kosztu uzyskania przychodu określonej w art. 15 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Wydatek zatem musi zostać poniesiony w celu osiągnięcia przychodów ze źródła przychodów lub w celu zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów. Nie może także znajdować się w katalogu wydatków wymienionych w art. 16 ust. 1 ww. ustawy, w którym ustawodawca wskazał wydatki, które pomimo poniesienia ich przez podatnika, nie mogą zostać uznane za koszt uzyskania przychodów dla celów podatkowych.

W powyższym katalogu w pkt. 25 lit a wskazano, że *nie uważa się za koszty uzyskania przychodów wierzytelności odpisanych jako nieściągalne, z wyjątkiem wierzytelności, w części, w jakiej uprzednio zostały zarachowane do przychodów należnych i których nieściągalność została udokumentowana w sposób określony w ust. 2.*

W powołanym przepisie (art. 16 ust. 2 ww. ustawy) znajdziemy natomiast informację, że *za wierzytelności, o których mowa w ust. 1 pkt 25, uważa się te wierzytelności, których nieściągalność została udokumentowana:*

1) postanowieniem o nieściągalności, uznanym przez wierzyciela jako

odpowiadającym stanowi faktycznemu, wydanym przez właściwy organ postępowania egzekucyjnego, albo

2) *postanowieniem sądu o:*

a) oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości, gdy majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania lub wystarcza jedynie na zaspokojenie tych kosztów, lub

b) umorzeniu postępowania upadłościowego, jeżeli zachodzi okoliczność wymieniona w lit. a, lub

c) zakończeniu postępowania upadłościowego, albo

3) *protokołem sporządzonym przez podatnika, stwierdzającym, że przewidywane koszty procesowe i egzekucyjne związane z dochodzeniem wierzytelności byłyby równe albo wyższe od jej kwoty.*

Jednocześnie należy pamiętać, że zgodnie z art. 16 ust. 1 pkt 20 ustawy o pdop *nie uważa się za koszty uzyskania przychodów wierzytelności odpisanych jako przedawnione.*

Zatem jak wynika z powyższego **istnieją okoliczności, w których wystarczającym potwierdzeniem na to, że wierzytelność jest nieściągalna będzie protokół sporządzony przez podatnika.** Musi on stwierdzić że przewidywane koszty procesowe i egzekucyjne związane z dochodzeniem wierzytelności byłyby równe albo wyższe od jej kwoty.

Przepisy o podatku dochodowym od osób prawnych nie definiują jednak pojęcia kosztów procesowych i egzekucyjnych. W wydanej interpretacji z dnia 21 lipca 2020 r. sygn. 0111-KDIB1-1.4010.225.2020.1.ŚS, Dyrektor KIS zauważył, że takiej definicji nie zawierają również inne akty prawne. Podkreślił jednak, że biorąc pod uwagę literalne brzmienie art. 16 ust. 2 pkt 3 updog nie można

przyjąć, że pojęcie to powinno być interpretowane szeroko, w sposób pozwalający na uwzględnienie wszystkich potencjalnych wydatków związanych z dochodzeniem wierzytelności. Uznał więc, że zasadnym będzie odniesienie się wyłącznie do pojęć i stawek procesowych zawartych m.in. w:

1. art. 98 i 99 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1460, dalej: „Kpc”),
2. ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 755 ze zm.),
3. ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 121),
4. ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2363),
5. rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 265),
6. rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 z późn. zm.).

Jednocześnie organ podkreślił, że to **podatnik powinien w przybliżeniu określić koszty, jakie musiałby ponieść, gdyby chciał dochodzić swoich należności na drodze sądowej.** Uwzględnić w nich należy wydatki na obsługę prawną, ale tylko takie, które odnoszą się do czynności prawnych niezbędnych do dochodzenia wierzytelności przed sądem, w wysokości wynikającej z ww. regulacji prawnych, tj. w oparciu o stosowne przepisy regulujące wysokość opłat pobieranych przez radców

prawnych lub adwokatów za czynności wykonywane przez nich w postępowaniu sądowym.

Zatem, protokół będzie wystarczającym dokumentem, pozwalającym uznać daną wierzytelność za nieściągalną, jeśli będzie z niego wynikać, że przewidywane koszty procesowe i egzekucyjne związane z dochodzeniem wierzytelności byłyby równe lub wyższe od samej wierzytelności. Po stronie podatnika leży ustalenie tych kosztów.

SZKOŁA VAT

- lekcja 36 -

Prawo do odliczenia podatku VAT

Jedną z cech podatku VAT jest jego **neutralność**. Oznacza to, że zasadniczo podatek ten powinien być niedostrzegalny ekonomicznie czyli neutralny dla przedsiębiorcy, który to nie jest ostatecznym konsumentem danego towaru lub usługi. Z tą zasadą związana jest **zasada objęcia opodatkowaniem konsumpcji**. W związku z tym podatek powinien stanowić obciążenie dla konsumenta zakupywanych dóbr. Konsument nabywając towary i usługi płaci podatek VAT, który zawiera się w ich cenie.

Czynny podatnik podatku VAT zobowiązany jest do płacenie do urzędu skarbowego **podatku należnego**, wynikającego z uzyskiwanych przychodów. Jego wysokość zależy od ceny netto oraz stawki podatku VAT sprzedawanych towarów i usług (cena netto x stawka podatku VAT = podatek VAT).

Kwestie związane z powstaniem obowiązku podatkowego, a także ustalaniem właściwych stawek podatku VAT omówione zostały w poprzednich lekcjach.

Aktualnie przechodzimy do kolejnego etapu, czyli ustalenia, o jakie kwoty zmniejszyć można podatek VAT należny.

Przepisy umożliwiają przedsiębiorcom zmniejszenie podatku należnego o **podatek naliczony**, czyli podatek, który przedsiębiorca płaci wraz z ceną netto za towary i usługi, które nabywa w ramach działalności gospodarczej.

Zgodnie z art. 86 ust. 2 ustawy o VAT, **kwotę podatku naliczonego stanowi:**

- 1) suma kwot podatku wynikających z faktur otrzymanych przez podatnika z tytułu:
  - a) nabycia towarów i usług,
  - b) dokonania całości lub części zapłaty przed nabyciem towaru lub wykonaniem usługi,
- 2) w przypadku importu towarów - kwota podatku:
  - a) wynikająca z otrzymanego dokumentu celnego,
  - b) należnego, w przypadku, o którym mowa w art. 33a,
  - c) wynikająca z deklaracji importowej, w przypadku, o którym mowa w art. 33b,
  - d) wynikająca z decyzji, o których mowa w art. 33 ust. 2-3 i art. 34,
- 3) zryczałtowany zwrot podatku, o którym mowa w art. 116 ust. 6,
- 4) kwota podatku należnego z tytułu:
  - a) świadczenia usług, dla którego zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 4 podatnikiem jest ich usługobiorca,
  - b) dostawy towarów, dla której zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 5 podatnikiem jest ich nabywca,
  - c) wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów, o którym mowa w art. 9,
  - d) wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów, o którym mowa w art. 11,
- 5) różnica podatku, o której mowa w art. 30c ust. 2,

- 6) u podatnika, o którym mowa w art. 16, kwota stanowiąca równowartość 23% kwoty należnej z tytułu dostawy nowego środka transportu, nie wyższa jednak niż kwota podatku zawartego w fakturze stwierdzającej nabycie tego środka lub dokumencie celnym, albo podatku zapłaconego przez tego podatnika od wewnątrzwspólnotowego nabycia tego środka.

Analizując możliwość skorzystania z prawa do odliczenia podatku naliczonego, każdorazowo należy ustalić istnienie związku między dokonywanymi zakupami a prowadzoną działalnością opodatkowaną. Innymi słowy, **aby pomniejszyć podatek VAT należny o podatek VAT naliczony musi istnieć związek pomiędzy zakupionymi towarami i usługami a prowadzoną działalnością opodatkowaną.**

Tutaj warto wskazać, że związek ten może mieć charakter bezpośredni lub pośredni.

Fragment interpretacji indywidualnej Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej nr 0113-KDIPT1-3.4012.128.2023.2.ALN z dnia 16 maja 2023 roku:

*"O **bezpośrednim** związku dokonywanych zakupów z działalnością można mówić wówczas, gdy nabywane towary służą np. dalszej odsprzedaży – towary handlowe lub też nabywane towary i usługi są niezbędne do wytworzenia towarów będących przedmiotem dostawy, czy też niezbędne do świadczenia usług; bezpośrednio więc wiążą się z wykonywanymi czynnościami opodatkowanymi.*

*Natomiast o **pośrednim** związku nabywanych towarów i usług z działalnością można mówić wówczas, gdy ponoszone wydatki wiążą się z całokształtem funkcjonowania firmy. Mają pośredni związek z działalnością gospodarczą, a tym samym osiąganymi przychodami. Aby jednak można było wskazać, że określone zakupy mają chociażby pośredni związek z*

działalnością gospodarczą, istnieć musi związek przyczynowo - skutkowy pomiędzy dokonanymi zakupami towarów i usług, a powstaniem obrotu."

Wyłączenia z prawa do odliczenia

Z art. 86 ust. 1 ustawy o VAT wynika, że zasadniczo w zakresie, w jakim towary i usługi są wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych, podatnikowi przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego.

W związku z tym z prawa do odliczenia nie skorzystaj podmioty:

- niebędące podatnikami VAT, w tym też podmioty wykreślone przez naczelnika US z rejestru VAT,
- korzystające ze zwolnienia podmiotowego z VAT na podstawie art. 113 ustawy o VAT,
- prowadzące wyłącznie działalność przedmiotowo zwolnioną z VAT.

Prawa do odliczenia podatku VAT nie mają również podatnicy:

- świadczący usługi taksówek osobowych, którzy wybrali opodatkowanie tych usług w formie ryczałtu (art. 114. ust. 2 ustawy o VAT)
- świadczący usługi turystyki, gdzie podstawą opodatkowania jest kwota marży pomniejszona o kwotę VAT (art. 119 ust. 4 ustawy o VAT),
- dokonujący dostawy towarów używanych, dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich lub antyków nabytych uprzednio dla celów prowadzonej działalności bądź też importowanych dla celów

odprzedaży, dla których podstawą opodatkowania podatkiem jest marża (art. 120 ust. 17 i 19).

Wyłączenia z odliczenia podatku VAT naliczonego określone zostały przez ustawodawcę w art. 88 ustawy o VAT.

Z art. 88 ust. 4 ww. ustawy, wynika, że obniżenia kwoty lub zwrotu różnicy podatku należnego nie stosuje się również do podatników, którzy nie są zarejestrowani jako podatnicy VAT czynni, zgodnie z art. 96, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 86 ust. 2 pkt 7 tej ustawy.

Z przepisów wynika również, że **obniżenia kwoty lub zwrotu różnicy podatku należnego nie stosuje się:**

1) do nabywanych przez podatnika **usług noclegowych i gastronomicznych**, z wyjątkiem:

a) nabycia gotowych posiłków przeznaczonych dla pasażerów przez podatników świadczących usługi przewozu osób,

b) usług noclegowych nabywanych w celu ich odprzedaży, opodatkowanych u tego podatnika na podstawie art. 8 ust. 2a (usługi refakturowane),

2) od wydatków, o których mowa w art. 29a ust. 7 pkt 3. W przepisie tym mowa jest o kwotach otrzymanych od nabywcy lub usługobiorcy jako zwrot udokumentowanych wydatków poniesionych w imieniu i na rzecz nabywcy lub usługobiorcy i ujmowanych przejściowo przez podatnika w prowadzonej przez niego ewidencji na potrzeby podatku.

Z kolei w myśl art. 88 ust. 6, nie stanowi podstawy do obniżenia kwoty lub zwrotu różnicy podatku należnego kwota podatku naliczonego, o której mowa w art. 86 ust. 2 pkt 4 lit. c, w przypadku opodatkowania

wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów, o którym mowa w art. 25 ust. 2, na terytorium kraju z powodu podania numeru, o którym mowa w art. 97 ust. 10, w sytuacji gdy towary w momencie zakończenia ich wysyłki lub transportu znajdują się na terytorium państwa członkowskiego innym niż terytorium kraju.

Ograniczenia w zakresie odliczenia podatku VAT dotyczą również wydatków związanych z samochodami. Kwestie z tym związane reguluje art. 86a ww. ustawy. Jest to jednak temat, który zostanie omówiony odrębnie.

Błędy formalne uniemożliwiające odliczenie VAT

Jak wynika z art. 88 ust. 3a ustawy o VAT, **nie stanowią podstawy do obniżenia podatku należnego** oraz zwrotu różnicy podatku lub zwrotu podatku naliczonego faktury i dokumenty celne w przypadku gdy:

- 1) sprzedaż została udokumentowana fakturami lub fakturami korygującymi wystawionymi przez podmiot nieistniejący,
- 2) transakcja udokumentowana fakturą nie podlega opodatkowaniu albo jest zwolniona od podatku,
- 3) wystawione faktury, faktury korygujące lub dokumenty celne:
  - a) stwierdzają czynności, które nie zostały dokonane - w części dotyczącej tych czynności,
  - b) podają kwoty niezgodne z rzeczywistością - w części dotyczącej tych pozycji, dla których podane zostały kwoty niezgodne z rzeczywistością,

- c) potwierdzają czynności, do których mają zastosowanie przepisy art. 58 i 83 Kodeksu cywilnego - w części dotyczącej tych czynności,
- 4) faktury, faktury korygujące wystawione przez nabywcę zgodnie z odrębnymi przepisami nie zostały zaakceptowane przez sprzedającego,
- 5) wystawiono faktury, w których została wykazana kwota podatku w stosunku do czynności opodatkowanych, dla których nie wykazuje się kwoty podatku na fakturze - w części dotyczącej tych czynności.

Powyższy przepis ma zastosowanie również do duplikatów i kolejnych egzemplarzy faktur.

Odliczenie VAT z faktury wystawionej przez podmiot niezarejestrowany do VAT

Zgodnie z art. 86 ust. 1 ustawy o VAT, podatnikowi przysługuje prawo do obniżenia podatku VAT należnego o podatek naliczony w zakresie, w jakim towary i usługi są wykorzystywane do czynności opodatkowanych. Powyżej wskazane zostały również przypadki, kiedy otrzymana faktura nie daje prawa do takiego odliczenia. I tak, w art. 88 ust. 3a pkt 1 ww. ustawy wskazano, że podstawy do obniżenia podatku nie stanowią faktury w przypadku gdy wystawione zostały przez podmiot nieistniejący. Podmiot nieistniejący nie jest jednak tożsamy z podmiotem niezarejestrowanym jako podatnik VAT czynny.

W wyroku WSA w Gliwicach z dnia 28 marca 2014 r., sygn. akt III SA/GI 1599/13, czytamy:

„Fakt braku rejestracji do podatku od towarów i usług stanowić może co

najwyżej sygnał, że mamy do czynienia z podmiotem nieistniejącym, jednak nie może przesądzać o takiej kwalifikacji.”

Organy skarbowe stoją na stanowisku, zgodnie z którym **podatnicy mają prawo do odliczenia podatku naliczonego z faktur wystawionych przez podmiot istniejący, ale niezarejestrowany jako podatnik VAT czynny** w sytuacji gdy:

- otrzymane faktury dokumentują rzeczywiste transakcje,
- faktury spełniają wszystkie wymogi formalne,
- nabyte towary lub usługi mają związek ze sprzedażą opodatkowaną,
- transakcja i kontrahent nie wzbudzali żadnych podejrzeń w zakresie możliwego nadużycia podatkowego,
- nie występują inne ograniczenia wynikające w szczególności z art. 88 ustawy o VAT.

Dochowanie należytej staranności

Ministerstwo Finansów przygotowało dokument pt. *“Metodyka w zakresie oceny dochowania należytej staranności przez nabywców towarów w transakcjach krajowych”*. Jest to narzędzie wykorzystywane przy dokonywaniu oceny ryzyka braku dochowania należytej staranności przez nabywców towarów w transakcjach krajowych udokumentowanych fakturą z wykazaną kwotą podatku od towarów i usług (VAT). Określa najistotniejsze okoliczności, które powinny być brane pod uwagę przy ocenie zachowania podatników, którzy sami nie dokonali oszustwa w zakresie podatku VAT oraz nie wiedzieli, że transakcja, w wyniku której nabyli towar, służy oszustwu w zakresie VAT.

Zgodnie z tym dokumentem, organy administracyjne i sądowe nie tylko mogą, ale powinny **odmówić prawa do odliczenia podatku naliczonego** podatnikowi:

- jeżeli na podstawie obiektywnych przesłanek zostanie udowodnione, że skorzystanie z tego prawa wiązałoby się z oszustwem lub nadużyciem,
- w każdym przypadku, gdy sam podatnik popełnia oszustwo lub nadużycie,
- wtedy, gdy podatnik ten wiedział lub powinien był wiedzieć, że przez nabycie towaru uczestniczył w transakcji związanej z oszustwem w zakresie VAT.

W przypadku podatnika, który nie wiedział, że transakcja nabycia towaru została zorganizowana w związku z popełnieniem przez inny podmiot oszustwa lub nadużycia, prawo do odliczenia podatku naliczonego nie powinno zostać mu odebrane, jeżeli podatnik, przy zachowaniu należytej staranności nie mógł wiedzieć, że transakcja ta służy oszustwu lub nadużyciu w zakresie VAT.

Zasadniczo więc dla dochowania należytej staranności podatnik powinien zweryfikować swojego kontrahenta, czyli dostawcę towaru i okoliczności transakcji z nim zawieranej.

Z dokumentu wynika, że jeżeli podatnik nie będzie odpowiednio uważny przy zawieraniu transakcji, a więc zignoruje obiektywne okoliczności, wskazujące na to, że transakcja może mieć na celu naruszenie prawa lub oszustwo, wówczas powinno zostać zakwestionowane prawo tego podatnika do odliczenia podatku naliczonego.

Podjęcie przez podatnika działań wskazanych w Metodyce istotnie zwiększa prawdopodobieństwo dochowania przez podatnika należytej staranności. Jednakże jak podkreślono, mając na uwadze mnogość sytuacji, które mogą wystąpić w praktyce życia gospodarczego, do rzetelnej oceny dochowania należytej staranności, w toku postępowania organy podatkowe mogą uwzględniać również inne okoliczności transakcji oraz podjęte przez podatnika działania.

Jednocześnie stwierdzono, że niepodjęcie tych działań także nie powoduje automatycznie utraty prawa do odliczenia naliczonego podatku VAT. W przypadku kwestionowania rozliczeń w podatku VAT, podatnik może wykazywać, że dochował należytej staranności przy zawieraniu transakcji w dowolny inny sposób.

Metodyka stanowi załącznik do dzisiejszej lekcji.

INNE ZAGADNIENIA

Zmiana nazwy firmy w związku z rozszerzeniem działalności

Podatnik nie może mieć zarejestrowanych kilku firm na swoje nazwisko, tzn. jedna osoba fizyczna może mieć tylko jeden wpis w CEIDG. Przedsiębiorca może jednak pod jednym wpisem prowadzić różne rodzaje działalności, a rozszerzyć prowadzoną już działalność może w każdym momencie. Wiąże się to jednak z formalnościami w zakresie zmiany wpisu w CEIDG.

Zmiany w danych ewidencyjnych podlegają zgłoszeniu w ciągu 7 dni od ich zaistnienia. Do danych tych należą:

- imię i nazwisko,
- data urodzenia,
- dodatkowe określenia włączone do nazwy firmy,
- informacje o obywatelstwie,
- adres do doręczeń,
- adres stałego miejsca wykonywania działalności gospodarczej,
- dane kontaktowe,
- przedmiot wykonywanej działalności opisany kodami PKD.

Zatem przedsiębiorca, który planuje rozszerzyć działalność, zmianę taką musi zgłosić na formularzu CEIDG-1 w ciągu 7 dni od tego zdarzenia.

W zakresie kodów PKD przedsiębiorca może:

- zmienić kod głównej działalności,
- dodać nowe kody PKD dla działalności dodatkowych,
- wykreślić nieaktualne kody PKD.

Zmiany w zakresie kodów PKD nie muszą, ale mogą wiązać się ze zmianą nazwy firmy. Zmiana taka również podlega zgłoszeniu na wskazanym wyżej formularzu. Co istotne, firmą jednoosobowego przedsiębiorcy

zawsze jest jego imię i nazwisko. Dodatkowe elementy nazwy mogą być dowolne. Nad jej zmianą warto się zastanowić, jeśli profil rozszerzonej działalności nie będzie z nią współgrał. Jak już jednak wspomniano, zmiana nazwy nie jest obowiązkowa.

Ustawa Slim VAT 3 podpisana przez Prezydenta

Kancelaria Prezydenta przekazała informację, że prezydent dnia 18 maja 2023 roku podpisał ustawę z dnia 14 kwietnia 2023 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw, zwaną pakietem Slim VAT 3.

Najważniejsze zmiany, jakie wprowadza ustawa omówione zostaną na najbliższych webinarach w ramach "zabezpiecz podatnika".

TYGODNIÓWKA PLUS

PRAKTYCZNA ANALIZA NAJCZĘŚCIEJ POJAWIAJĄCYCH SIĘ PROBLEMÓW W KSIĘGOWOŚCI

Ujęcie w kosztach zakupu mebli biurowych

Przedsiębiorca zakupił do biura meble: szafy, biurko, krzesła. Jak prawidłowo ująć zakup w KPIR? Meble należy rozpatrywać osobno czy jako komplet? Wartość pojedynczych mebli nie przekracza kwoty 10.000 zł. Jednak łącznie przekraczają wskazaną kwotę.

Za środki trwałe, zgodnie z art. 22a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych uważa się: *„stanowiące własność lub współwłasność podatnika, nabyte lub wytworzone we własnym zakresie, kompletne i zdatne do użytku w dniu przyjęcia do używania:*

- 1) budowle, budynki oraz lokale będące odrębną własnością,*
- 2) maszyny, urządzenia i środki transportu,*
- 3) inne przedmioty*

- o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, wykorzystywane przez podatnika na potrzeby związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą albo oddane do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub umowy określonej w art. 23a pkt 1.”

Zgodnie z art. 22d ustawy o pdof 1. *„Podatnicy mogą nie dokonywać odpisów amortyzacyjnych od składników majątku, o których mowa w art. 22a i 22b, których wartość początkowa, określona zgodnie z art. 22g, nie przekracza 10.000 zł; wydatki poniesione na ich nabycie stanowią wówczas koszty uzyskania przychodów w miesiącu oddania ich do używania.”*

W przypadku zakupu składnika majątku spełniającego definicję środka trwałego, którego wartość nie przekracza 10.000 zł. **podatnik ma 3 możliwości:**

- wprowadzić składnik do ewidencji środków trwałych i dokonywać odpisów amortyzacyjnych zgodnie z ustaloną stawką amortyzacyjną,
- wprowadzić składnik do ewidencji środków trwałych i dokonać jednorazowej amortyzacji,
- nie wprowadzać go do ewidencji środków trwałych, a wydatek zaksięgować bezpośrednio w koszty.

Z informacji zawartych w pytaniu wywnioskować można, że zakupione meble nie stanowią zestawu i każdy z nich można potraktować jako osobny mebel - kompletny i zdalny do użytku w dacie przekazania do używania na potrzeby firmowe. Ponieważ ich jednostkowa wartość nie przekracza 10.000 zł można je odnieść bezpośrednio w koszty bez obowiązku wprowadzania do ewidencji środków trwałych.

Przedsiębiorca ma także prawo wszystkie meble uznać za jeden środek trwały - zestaw meblowy. Koszt zakupu zestawu można odnieść w koszty jednorazowo, jeśli łączna wartość nie przekracza 10.000 zł. lub będzie on rozliczany w kosztach poprzez odpisy amortyzacyjne dokonywane w czasie jeśli wartość początkowa przekroczy 10.000 zł.

Należy jednak pamiętać, że to **po stronie podatnika zawsze leży ostateczne ustalenie czy zakupione meble stanowią jeden środek trwały, czy też każdy z nich można potraktować oddzielnie.**

Wydatki na zakup mebli w postaci kosztu ujętego bezpośrednio w dacie zakupu czy też w postaci odpisów amortyzacyjnych ująć należy w kolumnie 13 KPIR "Pozostałe wydatki".

TEMAT TYGODNIA

Kompensata należności i zobowiązań wobec tego samego kontrahenta - wybrane zagadnienia podatkowe

Podmioty, które świadczą wobec siebie wzajemnie usługi lub dostarczają towary, mogą regulować wynikające z tych transakcji rozrachunki w drodze kompensaty.

Kompensata może mieć formę umowną lub formę jednostronnego oświadczenia.

Przepisy nie regulują wprost kwestii związanych z **kompensatą umowną**. Można jednak dokonywać rozliczania wzajemnych rozrachunków w ten właśnie sposób na podstawie art. 353¹ Kodeksu Cywilnego, zgodnie z którym:

Art. 353¹. Strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

Zatem w formie umowy, strony mogą ustalić, które wierzytelności mogą zostać skompensowane, w jakiej kwocie i dacie, a także jak powinna zostać rozliczona nadwyżka jednej wierzytelności nad drugą.

W artykule skupimy się na **kompensacie jednostronnej** czy też potrąceniu jednostronnym. Kwestie związane z kompensatą jednostronną reguluje Kodeks Cywilny - art. 498-505.

Ze wskazanych przepisów wynika, że gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone

tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym.

Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej.

Potrącenia dokonuje się przez oświadczenie złożone drugiej stronie i ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe.

Forma złożenia oświadczenia nie została w przepisach uregulowana. Najczęstszą, ale też najbezpieczniejszą i najbardziej praktyczną formą jest forma pisemna. W oświadczeniu podaje się wówczas informacje, jakie należności i zobowiązania są kompensowane oraz w jakiej wysokości.

Przepisy nie wskazują również na konieczność potwierdzenia kompensaty przez drugą stronę. Jednak warto jest posiadać dowód, że oświadczenie o kompensacie zostało drugiej stronie złożone.

Ustawodawca wskazał, że jeżeli przedmiotem potrącenia są wierzytelności, których miejsca spełnienia świadczeń są różne, strona korzystająca z możliwości potrącenia obowiązana jest uiścić drugiej stronie sumę potrzebną do pokrycia wynikającego dla niej uszczerbku.

Kompensata może dotyczyć zarówno wierzytelności wyrażonych w walucie krajowej, jak i obcej. Nie wyklucza się również kompensaty, gdy jedna wierzytelność wyrażona jest w walucie krajowej a druga w walucie obcej. Istotne w tym przypadku jest jednak ustalenie przez strony kursu waluty obcej do wyceny kompensaty.

Warto jest wiedzieć, czy rozliczenie wzajemnych rozrachunków w formie kompensaty niesie skutki na gruncie podatku VAT i podatku dochodowego.

Na gruncie podatku VAT szczególną uwagę zwrócić należy na zagadnienia, w których istotna jest forma uregulowania wierzytelności czy też zobowiązania.

Przy dokonywaniu płatności za nabyte towary lub usługi wymienione w załączniku nr 15 do ustawy, udokumentowane fakturą, w której kwota należności ogółem przekracza kwotę 15.000 zł lub jej równowartość wyrażoną w walucie obcej, podatnicy są obowiązani zastosować **mechanizm podzielonej płatności**. Do przeliczania na złote kwot wyrażonych w walucie obcej stosuje się zasady przeliczania kwot stosowane w celu określenia podstawy opodatkowania.

Mechanizm podzielonej płatności, w skrócie MPP lub też Split Payment to mechanizm, w którym płatność za nabyty towar lub usługę odbywa się w taki sposób, że:

- zapłata kwoty odpowiadającej całości albo części kwoty podatku VAT wynikającej z otrzymanej faktury jest dokonywana na specjalny rachunek bankowy dostawcy, tzw. rachunek VAT,
- zapłata całości albo części kwoty odpowiadającej wartości sprzedaży netto wynikającej z otrzymanej faktury jest dokonywana na rachunek bankowy albo na rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, dla których jest prowadzony rachunek VAT, albo jest rozliczana w inny sposób.

Podatnicy, którzy naruszają obowiązki w zakresie MPP, mogą ponieść w związku z tym konsekwencje podatkowe i karno-skarbowe. Jednak przepisy wykluczają z obowiązku stosowania mechanizmu podzielonej płatności wierzytelności kompensowane - art. 108a ust. 1d ustawy o VAT:

1d. W przypadku dokonania potrącenia wierzytelności przepisów ust. 1a i 1b nie stosuje się w zakresie, w jakim kwoty należności są potrącane.

Uregulowanie zobowiązań ma również znaczenie w odniesieniu do **zwrotu VAT na rachunek bankowy (bieżący, nie rachunek VAT) w terminie 25 dni licząc od dnia złożenia rozliczenia**.

Zgodnie z art. 87 ust. 6 ustawy o VAT, zwrot taki przysługuje, gdy łącznie spełnione są następujące warunki:

- 1) *kwoty podatku naliczonego, wykazane w deklaracji podatkowej, z wyłączeniem kwoty podatku naliczonego lub różnicy podatku, o której mowa w ust. 1, nierozliczonej w poprzednich okresach rozliczeniowych i wykazanej w deklaracji, wynikają z:*
  - a) *faktur dokumentujących kwoty należności, które zostały w całości zapłacone za pośrednictwem rachunku bankowego podatnika w banku mającym siedzibę na terytorium kraju albo rachunku podatnika w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, której jest członkiem, wskazanego w zgłoszeniu identyfikacyjnym, o którym mowa w odrębnych przepisach,*
  - b) *faktur, innych niż wymienione w lit. a, dokumentujących należności, jeżeli łączna kwota tych należności nie przekracza 15.000 zł,*
  - c) *dokumentów celnych, deklaracji importowej oraz decyzji, o których mowa w art. 33 ust. 2-3 oraz art. 34, i zostały przez podatnika zapłacone,*
  - d) *importu towarów rozliczanego zgodnie z art. 33a, wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów, świadczenia usług, dla którego podatnikiem jest ich usługobiorca, lub dostawy towarów, dla której podatnikiem jest ich nabywca, jeżeli w deklaracji podatkowej została wykazana kwota podatku należnego od tych transakcji,*
- 2) *kwota podatku naliczonego lub różnicy podatku, o której mowa w ust. 1, nierozliczona w poprzednich okresach rozliczeniowych i wykazana w deklaracji nie przekracza 3.000 zł,*

- 3) podatnik złoży w urzędzie skarbowym, nie później niż w dniu złożenia deklaracji, potwierdzenie zapłaty należności, o których mowa w pkt 1 lit. a,
- 4) podatnik przez kolejne 12 miesięcy poprzedzających bezpośrednio okres, w rozliczeniu za który występuje z wnioskiem o zwrot w terminie 25 dni:
- a) był zarejestrowany jako podatnik VAT czynny,
  - b) składał za każdy okres rozliczeniowy deklaracje, o których mowa w art. 99 ust. 1-3

- przy czym przepisy ust. 2 zdanie drugie i trzecie, ust. 2a-2c oraz ust. 4a-4f stosuje się odpowiednio.

Zwróćmy uwagę na warunek wskazany w punkcie 3. Zgodnie z nim, w celu uzyskania zwrotu VAT na rachunek bankowy w przyspieszonym terminie, podatnik musi nie później niż w dniu złożenia deklaracji, złożyć w urzędzie skarbowym potwierdzenie zapłaty należności, które wpływają na kwotę podatku naliczonego w deklaracji podatkowej. Warunek ten nie dotyczy jednak uregulowania należności w formie kompensaty.

Aby otrzymać zwrot, kwota podatku naliczonego może wynikać również z faktur innych niż te, które w całości zostały opłacone za pośrednictwem rachunku bankowego podatnika albo rachunku podatnika w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, dokumentujących należności, jeżeli łączna kwota tych należności nie przekracza 15.000 zł. W związku z tym można przyjąć, że jeżeli łączna wartość faktur, dokumentujących kwoty należności nieuregulowanych, uregulowanych gotówką lub w drodze kompensaty, wykazanych w deklaracji nie przekracza 15.000 zł. podatnik ma prawo do przyspieszonego zwrotu VAT. Jeśli jednak wartość ta przekracza 15.000 zł, podatnik traci prawo do zwrotu VAT w terminie 25 dni.

Sposób zapłaty, może się okazać również istotny na gruncie podatku dochodowego.

Z art. 19 ustawy Prawo Przedsiębiorców wynika, że dokonywanie lub przyjmowanie płatności związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą następuje za pośrednictwem rachunku płatniczego przedsiębiorcy, w każdym przypadku gdy:

- 1) stroną transakcji, z której wynika płatność, jest inny przedsiębiorca oraz
- 2) jednorazowa wartość transakcji, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza 15 000 zł lub równowartość tej kwoty, przy czym transakcje w walutach obcych przelicza się na złote według średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień dokonania transakcji.

Powyższe regulacje dotyczą transakcji między przedsiębiorcami.

Z art. 22p ust. 1 pkt 2 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz z art. 15d ust. 1 pkt 2 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, wynika, że podatnicy nie zaliczają do kosztów uzyskania przychodów kosztu w tej części, w jakiej płatność dotycząca **transakcji zawartej między przedsiębiorcami o wartości przekraczającej 15.000 zł**, została dokonana przelewem na rachunek inny niż zawarty na dzień zlecenia przelewu w wykazie podmiotów, o którym mowa w art. 96b ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług - w przypadku dostawy towarów lub świadczenia usług, potwierdzonych fakturą, dokonanych przez dostawcę towarów lub usługodawcę zarejestrowanego na potrzeby podatku od towarów i usług jako podatnik VAT czynny.

Wykaz o którym mowa, to wykaz podatników VAT tzw. biała lista (więcej na ten temat w tygodniówce 21/2023).

Zatem niedostosowanie się do obowiązku zapłaty za pośrednictwem rachunku płatniczego, gdy jednorazowa wartość transakcji między przedsiębiorcami przekracza 15.000 zł. może spowodować, że wydatek taki nie będzie stanowił kosztu uzyskania przychodów.

Jednak faktura dotycząca transakcji przekraczającej 15.000 zł, może być również, bez żadnych konsekwencji podatkowych, uregulowana w formie kompensaty. Wydatki uregulowane w taki sposób mogą stanowić koszty uzyskania przychodów. Stanowisko takie potwierdza interpretacja indywidualna z dnia 17 listopada 2022 r. sygn. 0111-KDIB1-1.4010.648.2022.2.BS, w której Dyrektor KIS stwierdził:

"Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że skoro – jak wynika z wniosku – Spółka rozlicza transakcje wewnątrzgrupowe w wewnętrznym systemie nettingu grupy, rozliczane w drodze wzajemnej kompensaty zobowiązań i należności, stanowiącej formę kompensaty wierzytelności, to uregulowanie zobowiązań za pośrednictwem tego systemu, których wartość jest równa lub wyższa kwocie 15000 zł, w drodze kompensaty, nie będzie powodować obowiązku zastosowania regulacji art. 15d ustawy o CIT.

Tym samym art. 15d ustawy o CIT nie będzie miał zastosowania w przedmiotowej sprawie, co oznacza, że nie będzie skutkowało wyłączeniem z kosztów uzyskania przychodów rozliczania zobowiązań dokonywanych za pośrednictwem systemu nettingu w przypadku transakcji o wartości równej lub wyższej 15.000 zł."

Jak już wspomniano, kompensata może dotyczyć wierzytelności wyrażonych w walucie obcej. Należy więc zwrócić uwagę na możliwość powstania **różnic kursowych**, które to również zwiększają koszty lub przychody, a tym samym wpływają na wynik podatkowy.

Jak wynika z art. 24c ust. 2 i 3 ustawy o pdof i art. 15a ust. 2 i 3 ustawy o pdop:

- a) dodatnie różnice kursowe powstają, jeżeli wartość m.in.:
- przychodu należnego wyrażonego w walucie obcej po przeliczeniu na złote według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski jest niższa od wartości tego przychodu w dniu jego otrzymania, przeliczonej według faktycznie zastosowanego kursu waluty z tego dnia,
  - poniesionego kosztu wyrażonego w walucie obcej po przeliczeniu na złote według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski jest wyższa od wartości tego kosztu w dniu zapłaty, przeliczonej według faktycznie zastosowanego kursu waluty z tego dnia,
- b) ujemne różnice kursowe powstają, jeżeli wartość m.in.:
- przychodu należnego wyrażonego w walucie obcej po przeliczeniu na złote według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski jest wyższa od wartości tego przychodu w dniu jego otrzymania, przeliczonej według faktycznie zastosowanego kursu waluty z tego dnia,
  - poniesionego kosztu wyrażonego w walucie obcej po przeliczeniu na złote według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski jest niższa od wartości tego kosztu w dniu zapłaty, przeliczonej według faktycznie zastosowanego kursu waluty z tego dnia.

Podatkowe różnice kursowe ustala się generalnie w odniesieniu do kwoty netto. Dotyczą bowiem kosztów i przychodów. Nie ustala się ich w odniesieniu do podatku VAT podlegającego odliczeniu.

Przepisy wskazują, że za koszt poniesiony, uważa się koszt wynikający z otrzymanej faktury (rachunku) albo innego dowodu w przypadku braku

faktury (rachunku), a za dzień zapłaty, dzień uregulowania zobowiązań w jakiegokolwiek formie, w tym w wyniku potrącenia wierzytelności (art. 24c ust 7 ustawy o pdof i art. 15a ust. 7 ustawy o pdop).

Należy więc ustalić właściwy kurs, aby prawidłowo obliczyć różnice kursowe w przypadku kompensaty.

Przy obliczaniu różnic kursowych, uwzględnia się kursy faktycznie zastosowane w przypadku sprzedaży lub kupna walut obcych oraz otrzymania należności lub zapłaty zobowiązań. W pozostałych przypadkach, a także gdy do otrzymanych należności lub zapłaty zobowiązań nie jest możliwe uwzględnienie faktycznie zastosowanego kursu waluty w danym dniu, stosuje się kurs średni ogłaszany przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego ten dzień. Wynika to z art. 24c ust 4 ustawy o pdof i art. 15a ust. 4 ustawy o pdop.

Ponieważ w przypadku kompensaty nie dochodzi do sprzedaży lub kupna walut, nie występuje kurs faktycznie zastosowany. Należy więc przyjąć kurs średni kurs NBP z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień kompensaty.

Powstałe w wyniku kompensaty różnice kursowe zwiększają przychody (dodatnie różnice kursowe) lub koszty podatkowe (ujemne różnice kursowe).

**SPRAWDŹ CZY TE NADCHODZĄCE TERMINY
CIĘ DOTYCZĄ**

31.05.2023

- przekazanie do ZUS informacji o wysokości przychodu z pracy zarobkowej uzyskanego w okresie od 1.03.2022 r. do 28.02.2023 r. przez osoby pobierające świadczenia (zasiłki) przedemerytalne,
- złożenie deklaracji dla rozliczenia podatku VAT w zakresie procedury importu VII-DO za kwiecień 2023 r.,
- złożenie w KRUS przez rolnika lub domownika prowadzącego działalność gospodarczą zaświadczenia albo oświadczenia, że nie została przekroczona kwota graniczna podatku dochodowego od przychodów z tej działalności za 2022 r.,
- przekazanie do PFRON przez osoby niepełnosprawne prowadzące działalność gospodarczą wniosku o refundację zapłaconych składek emerytalno-rentowych za marzec 2023 r.,
- do końca maja danego roku pracodawca tworzący obligatoryjnie ZFŚS jest zobowiązany do wpłacenia co najmniej 75% równowartości odpisów podstawowych na wyodrębniony rachunek bankowy ZFŚS.

01.06.2023

- złożenie wniosku o zwrot nadpłaty składki na ubezpieczenie zdrowotne wynikającej z rocznego rozliczenia za 2022 r.